

2.9.2019

KUULUTUS

Vesilain mukainen lupahakemus

Hakija Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Asia Kyrönjoen yläosan järjestelyä ja Kalajärven altaan rakentamista ja säännöstelyä koskevien vesilupapäätösten muuttaminen ja aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi tehtävät rapu- ja kalataloudelliset kunnostukset, Ilmajoki, Seinäjoki, Lapua, Kurikka

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue hakee Kyrönjoen yläosan järjestelyn vesioikeudellisten päätösten lupaehtojen tarkistamista (**asia 1**), Kalajärven altaan rakentamisesta ja säännöstelystä annetun vesioikeudellisen päätöksen tarkkailua koskevan lupaehtojen (28) poistamista (**asia 2**) sekä lupaa Kyrönjoen yläosan vesistöistä aiheutuneiden vahinkojen korvaamiseksi tehtäviin rapu- ja kalataloudellisiin kunnostuksiin neljässä koskikohteessa (**asia 3**).

Asia 1

Kyrönjoen yläosan järjestelyn vesioikeudellisten päätösten lupaehtojen tarkistaminen, Ilmajoki, Seinäjoki ja Lapua

Vaasan hallinto-oikeus on 22.9.2010 antamallaan päätöksellä nro 10/0246/1 muuttanut Länsi-Suomen vesioikeuden 4.4.1984 antaman päätöksen nro 4/1984 D Rintalan pengerrysalueeseen liittyvää tarkkailua koskevaa lupaehtoa (39) ja Länsi-Suomen vesioikeuden 27.4.1995 antamien päätösten nro 16-17/1995/2 Kyrönjoen yläosan vesistöihin liittyvää tarkkailua koskevaa lupaehtoa (37) siten, että hakijan on tullut hakea Kyrönjoen yläosan järjestelyyn liittyvien vesioikeudellisten lupien lupaehtojen tarkistamista aluehallintovirastosta 31.10.2018 mennessä. Hakemukseen on liitettävä tarkkailutuloksiin perustuva selvitys yrityksen vaikutuksista, ehdotus tarvittavista lupaehtojen muutoksista sekä esitys mahdollisten vahinkojen ja haittojen korvaamisesta sekä selvitys rapu- ja kalakantojen elinympäristöiksi soveltuvista alueista ja ehdotus niiden kunnostussuunnitelmaksi.

Hankealueen vedenlaatua, kalastoa ja kalataloutta on tarkkailtu lupapäätöksissä asetettujen velvoitteiden mukaisesti. Hakemuksen mukaan vesistöiden vaikutukset vastaavat hankkeen suunnitelmassa etukäteen arvioi-

tuja vaikutuksia. Hakemuksen liitteenä 4 on yhteenveto Kyrönjoen vesistöiden velvoitetarkkailutuloksista vuosilta 1996–2017.

Hakemuksen mukaan tarkkailussa ei ole havaittu sellaisia ennalta-arvaamattomia korvattavia vahinkoja tai haittoja, joita ei olisi otettu huomioon annettaessa aiempia vesioikeudellisia lupapäätöksiä.

Hakijan ehdotukset Länsi-Suomen vesioikeuden 27.4.1995 antamiin päätöksiin nrot 16-17/1995/2 tarvittavista lupaehtojen muutoksista:

- Kyrönjoen vedenkorkeuksiin haetaan muutosta siten, että lupaehdon 2b) mukainen vedenkorkeuden tavoitteellinen vaihteluväli Nikkolan asteikolla (Kyrönjoen paalu 1052+20) on jatkossa $N_{43} +35,20-35,65$ m. Voimassa olevan luvan mukainen vaihteluväli on $N_{43} +35,20-35,50$ m.
- Kyrönjoen vedenkorkeuksien havaitsemiseen liittyvään lupaehtoon 2c) haetaan muutosta siten, että Nikkolan asteikkoon merkitään lukemat $N_{43} +39,00$ m ja $N_{43}+40,00$ m voimassa olevan luvan mukaisten lukemien $N_{43} +35,20$ m, $N_{43}+35,50$ m ja $N_{43} +40,00$ m sijaan.
- Kyrönjoen yläosan vesistöihin liittyvästä määräaikaisesta, päivämäärään sidotusta lupaehtojen tarkistamisesta esitetään luopumista muuttamalla lupamääräystä 37), jota Vaasan hallinto-oikeus on viimeksi muuttanut 22.9.2010 antamallaan päätöksellään nro 10/0246/1. Lupaehto esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa luvan saajan on tarvittaessa tehtävä hakemus lupaehtojen muuttamiseksi.
- Kyrönjoen yläosan vesistöihin liittyvään tarkkailuun haetaan muutosta muuttamalla lupaehtoa 26), jota Vaasan hallinto-oikeus on viimeksi muuttanut 22.9.2010 antamallaan päätöksellään nro 10/0246/1. Voimassa olevan lupaehdon mukaisesti luvan saajan on tarkkailtava yrityksen vaikutuksia Kyrönjoen ja sen alapuolisen merialueen kala-, rapu- ja nahkiaiskantoihin sekä kalastukseen ja kalannousuun Malkakoskessa kalatalousviranomaisen hyväksymällä tavalla. Lupaehto esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa ei enää tarkkailla yrityksen vaikutuksia kalannousuun Malkakoskessa. Muilta osin tarkkailua jatketaan voimassa olevan lupamääräyksen mukaisesti.

Lisäksi hakija ehdottaa Rintalan pengerrysalueen määräaikaisesta, päivämäärään sidotusta lupaehtojen tarkistamisesta luopumista muuttamalla Länsi-Suomen vesioikeuden 4.4.1984 antaman päätöksen nro 4/1984 D lupaehtoa 39), jota Vaasan hallinto-oikeus on viimeksi muuttanut 22.9.2010 antamallaan päätöksellään nro 10/0246/1. Lupaehto esitetään muutettavaksi siten, että jatkossa luvan saajan on tarvittaessa tehtävä hakemus lupaehtojen muuttamiseksi.

Hakijan perustelut haettaville muutoksille

Kyrönjoen vedenkorkeuden tavoitteellisen ylärajan noston tavoitteena on vedenkorkeuksien vaihtelun vähentäminen sekä Malkakosken ylä- että alapuolisella jokiosuudella. Hakemuksen mukaan tämä helpottaa kalannousua ja vaikuttaa myönteisesti alueen virkistyskäyttöön. Noston seurauksena vesi kulkee Malkakoskella jatkossa pääasiassa koskipadon kautta nykyisen säätöpadon sijaan. Vedenkorkeuden ylärajan noston vaikutus näkyy keskivirtaamaa pienemmissä tilanteissa Ilmajoen Koskenkorvan padon alapuolelle (Kyrönjoen pl 1163+00) saakka. Selvimmin vaikutukset ovat havaittavissa alivirtaamalla (<4m³/s). Hakemuksen mukaan vedenpinnan nostosta ei

aiheudu vettymishaittaa. Malkakosken rakentamisen yhteydessä vettymishaitat on korvattu viljelys- ja tonttimailla korkeuteen $N_{43} +37,00$ m saakka. Hakemuksen liitteenä 6 on erillinen selvitys vedenpinnan noston vaikutuksista.

Kyrönjoen vedenkorkeuksien havainnointiin liittyvä muutosesitys johtuu Nikkolan asteikon toteutustavan teknisistä rajoitteista. Muutos mahdollistaa kuitenkin edelleen tavoitteellisten ylimpien tulvavesikorkeuksien ($N_{43} +40,00$ m) seuraamisen asteikolta.

Hakemuksen mukaan Kyrönjoen yläosan vesistötyön ja Rintalan pengerysalueen lupaehtojen määräaikaisesta tarkistamisesta voidaan luopua, koska vesistötöiden vaikutukset ovat olleet pääosin hankkeiden suunnitelmassa etukäteen arvioituja vaikutuksia. Tarkkailuissa ei ole havaittu sellaisia ennalta-arvaamattomia korvattavia vahinkoja tai haittoja, joita ei olisi otettu huomioon aiempia päätöksiä annettaessa. Vaasan hallinto-oikeuden päätöksessä nro 10/0246/1 määräämä selvitys rapu- ja kalakantojen elinympäristöiksi soveltuvista alueista ja ehdotus niiden kunnostussuunnitelmaksi on hakemuksen liitteenä 5. Hakemuksen mukaan suunnitelmassa esitettyjen kohteiden, Kurikan kaupungin alueella sijaitsevan Kakkurinkosken ja Seinäjoen kaupungin alueella sijaitsevien Korvenvuolteen, Rajamäenkosken ja Vietinkosken kunnostaminen korvaa aiemmin korvaamattomat vahingot ja haitat. Hakija hakee lupaa aluehallintovirastosta kyseessä olevien kohteiden kunnostamiseksi (Asia 3).

Hakemuksen mukaan kalannousun lisätarkkaileminen Malkakoskessa ei ole tarpeen. Malkakosken kalatien toimivuutta on selvitetty telemetriaseurannalla vuosina 2004–2006 ja 2012. Seurannassa ovat olleet mukana hauki, kuha, taimen, kirjolohi ja vaellussiika. Tulosten mukaan kookas taimen, kirjolohi ja hauki pystyvät nousemaan Malkakosken kautta ylävirtaan.

Asia 2

Kalajärven altaan rakentamisesta ja säännöstelystä annetun vesioikeudellisen päätöksen lupaehtojen kumoaminen, Seinäjoki ja Ilmajoki

Hakija hakee Kalajärven altaan rakentamiseen ja säännöstelyyn liittyvää Seinäjoen rapu- ja kalakantaan kohdistuvaa tarkkailua lopetettavaksi. Ko. tarkkailua koskeva lupamääräys 28) on annettu Länsi-Suomen vesioikeuden 28.9.1987 antamassa päätöksessä nro 45/1987/2, jota Länsi-Suomen ympäristölupavirasto on viimeksi muuttanut 21.9.2004 antamallaan päätöksellä 72/2004/4.

Hakijan perustelut haettavalle muutokselle

Kalajärven juoksutuksen aloittamisesta on kulunut 40 vuotta. Hakemuksen mukaan säännöstelyn vaikutukset ovat vakiintuneet eikä kalastossa ole nähtävissä muutosta viimeisten 20 vuoden aikana. Seinäjoen koskialueiden kalastoon kuuluu samoja lajeja niin Kalajärven ala- kuin yläpuolella. Kivisimppu on ollut ainoa Kalajärven ala- ja yläpuolisten Seinäjoen koskien koealoilla varmuudella luontaisesti lisääntyvä ympäristömuutoksille herkkä kalalaji. Seinäjoen rapukanta vaikuttaa hävinneen kokonaan noin kymmenen vuotta sitten myös Kalajärven yläpuolelta todennäköisesti rapuruton seurauksena. Hakemuksen liitteenä 4 on yhteenveto Kyrönjoen vesistötöiden veloitettarkkailutuloksista vuosilta 1996–2017.

Asia 3

Kyrönjoen yläosan vesistötöistä aiheutuneiden vahinkojen korvaaminen kala- ja raputaloudellisilla kunnostuksilla, Kurikka ja Seinäjoki

Hakija hakee vesilain mukaista lupaa Kurikan Kakkurinkosken ja Seinäjoen Rajamäenkosken, Korvenvuolteen sekä Vietinkosken kala- ja raputaloudellisiin kunnostuksiin. Hakemuksen mukaan kunnostukset tehdään Kyrönjoen yläosan vesistötöiden haitallisten kalataloudellisten vaikutusten korvaamiseksi Vaasan hallinto-oikeuden 22.9.2010 antaman päätöksen nro 10/0246/1 mukaisesti.

Hakemuksen liitteenä 5 on selvitys Kyrönjoen rapu- ja kalakantojen elinympäristöksi Kyrönjoen yläosalla soveltuvista alueista ja ehdotus niiden kunnostussuunnitelmaksi. Kunnostustoimenpiteitä on tarkoitus tehdä Kurikan kaupungin alueella sijaitsevan Kakkurinkosken ja Seinäjoen kaupungin alueella sijaitsevien Korvenvuolteen, Rajamäenkosken ja Vietinkosken alueilla. Kohteissa tehdään suojapaikkoja uomaa kiveämällä, lohikalojen kutualueiden sorastusta, vähävetisten alueiden vesitystä, liiallisen kasvillisuuden ja liettymien poistoa sekä kivikynnyksiä kalojen vaelluksen onnistumiseksi. Kunnostustoimet kohdistetaan uoman alueelle eikä maa-alueita muuteta vesialueiksi. Kohteiden kunnostaminen ei mainittavasti muuta niiden yläpuolisten alueiden vedenkorkeuksia. Hakemus sisältää ehdotukset kunnostuksen lupaehdoiksi sekä tarkkailusuunnitelmaksi.

Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen nähtävänäpito

Tämä kuulutus pidetään nähtävänä **4.9. – 4.10.2019** Ilmajoen, Mustasaaren ja Vöyrin kuntien sekä Seinäjoen, Lapuan, Kurikan ja Vaasan kaupunkien ilmoitustauluilla ja Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla. Kuulutus ja hakemusasiakirjat ovat luettavissa osoitteessa www.avi.fi/lupatietopalvelu. Ilmajoen kunnan sekä Seinäjoen, Lapuan, Kurikan ja Vaasan kaupunkien kirjastoissa sekä Mustasaaren ja Vöyrin kunnantaloilla on käytettävissä yleisötietokoneita asiakirjojen katsomiseen.

Muistutusten ja mielipiteiden tekeminen

Muistutuksia hakemuksen johdosta voivat tehdä ne, joiden oikeutta tai etua asia saattaa koskea (asianosainen). Viranomaisilta, joita asia koskee, pyydetään lausunto. Muilla kuin asianosaisilla on tilaisuus ilmaista mielipiteensä hakemuksen johdosta. Kirjalliset muistutukset ja mielipiteet voidaan esittää vapaamuotoisesti.

Ohjeet muistutusten tekemiseen

Muistutuksista tulee käydä ilmi seuraavat seikat:

- muistuttajan nimi, postiosoite, mahdollinen sähköpostiosoite ja puhelinnumero
- yllä mainittu hakijan ja asian nimi sekä diaarinumero **LSSAVI/8661/2018**
- asian numero (**asia 1, asia 2 tai asia 3**), jota muistutus koskee
- muistuttajan kiinteistön nimi, rekisterinumero, kiinteistörekisterikylä ja kunta (kiinteistötunnus)
- yksilöidyt vaatimukset sekä niiden perusteet
- muistuttajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei muistutusta toimiteta sähköisesti
- mahdollisen asiamiehen valtakirja tai muu luotettava selvitys asiamiehen toimivallasta.

Muistutukset ja mielipiteet pyydetään toimittamaan viimeistään 4.10.2019 ensisijaisesti sähköistä muistutuslomaketta käyttäen www.avi.fi/muistutus tai sähköpostilla (kirjaamo.lansi@avi.fi) tai kirjallisina postitse (Länsi- ja Siisä-Suomen aluehallintovirasto, Ympäristöluvut, PL 200, 65101 Vaasa).

Tiedoksianto kiinteistön osaomistajalle

Kiinteistön osaomistajaa pyydetään toimittamaan tämä tiedoksianto kiinteistön muille omistajille tai haltijoille.

Tiedoksianto järjestäytymättömien osakaskuntien osakkaille

Hakemuksessa tarkoitettulla hankkeella saattaa olla vaikutuksia myös seuraavilla yhteisillä maa- tai vesialueilla:

301-876-1-0	Yhteiset vesialueet (301-876-1-0, 232-876-2-1)
743-876-3-1	Vesialue
743-425-876-1	Kylänpään jakokunnan vesialue
743-876-4-1	Vesialueet
743-425-878-7	Venevalkama
145-402-876-1	Heikkolan kylän vesialue (145-402-876-1, 743-423-876-1)
743-405-876-1	Vesialue (152-411-876-1, 743-405-876-1)
743-423-876-1	Heikkolan kylän vesialue (145-402-876-1, 743-423-876-1)
743-425-876-1	Kylänpään jakokunnan vesialue
743-425-876-2	Vesialue
743-876-2-3	Vesialue
743-876-3-1	Vesialue
743-876-4-1	Vesialueet
743-876-6-1	Vesialue (152-876-2-0, 743-876-6-1)
743-876-5-1	Pelman jakokunnan vesialue
743-876-6-2	Isokylän jakokunnan vesialue
152-406-876-1	Yhteinen vesialue
152-415-876-1	Vesialue
152-876-2-0	Vesialue (152-876-2-0, 743-876-6-1)
152-876-3-0	Vesialue
152-402-876-1	Yhteinen vesialue
152-403-876-1	Yhteinen vesialue
152-403-876-2	Yhteinen vesialue
152-411-876-1	Vesialue (152-411-876-1, 743-405-876-1)
152-413-876-1	Vesialue (152-413-876-1, 743-431-876-1)
152-416-876-1	Vesialue
152-410-876-1	Yhteinen vesialue
152-876-4-0	Vesialue
152-876-5-0	Vesialue
905-876-1-1	Vesialueet
905-442-876-1	Vesialue
743-416-876-2	Yhteinen vesialue
743-421-876-1	Yhteinen vesialue
743-421-876-2	Yhteinen vesialue
743-421-876-3	Yhteinen vesialue
743-421-876-4	Yhteinen vesialue
743-421-876-5	Yhteinen vesialue
743-421-876-6	Yhteinen vesialue

Lisätietoja antavat

ympäristöylitarkastaja Tanja Honkela, puh. 0295 018 750
ympäristöneuvos Stefan Nyman, puh. 0295 018 743
ympäristöneuvos Mikko Vesaaja, puh. 0295 018 797
sähköpostit: etunimi.sukunimi@avi.fi